

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΘΡΑΚΗ»

Ημερομηνία: 18/05/2022
Α.Π.: **2732**

Ταχ. Δ/ση: Ηροδότου 28
Ταχ. Κώδικας : 691 32, Κομοτηνή
Πληροφορίες: Ι. Κεσανλής
Τηλέφωνο: 2531352332
Fax: 2531352350
Email : ikessanlis@mou.gr

Προς: **ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**

ΘΕΜΑ: Έγκριση Δεύτερης (2^{ης}) Τροποποίησης Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων της Πρόσκλησης ΑΜΘ86 «Ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό – αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Δράση 3δ.5-6.1)» στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία, Θράκη».

Ο Περιφερειάρχης Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης

έχοντας υπόψη:

1. Την με αριθμό πρωτοκόλλου 299/22.01.2020 Πρόσκληση τίτλο «Ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό – αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Δράση 3δ.5-6.1)» στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2014-2020, όπως τροποποιείται και ισχύει.
2. Την με α.π. 966/21.02.2020 απόφαση έγκρισης Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων της Πρόσκλησης ΑΜΘ86.
3. Την με α.π. 1533/20.03.2020 απόφαση έγκρισης (1^{ης}) Τροποποίησης Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων της Πρόσκλησης ΑΜΘ86.
4. Το με αριθμό πρωτοκόλλου 89/13.05.2022 έγγραφο του ΕΦΕΠΑΕ (υποκατάστημα Π-ΑΜΘ) με θέμα: "Επικαιροποίηση Καταλόγου Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Πρόσκλησης «Ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό - αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Δράση 3δ.5-6.1)» ΑΜΘ 86".

Εγκρίνει

την **Δεύτερη (2^η) Τροποποίηση του καταλόγου Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων της Πρόσκλησης ΑΜΘ86 «Ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό – αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Δράση 3δ.5-6.1)»**, **προκειμένου να διευκολυνθούν οι επενδυτές.**

**Ο Περιφερειάρχης
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης**

Χρήστος Μέτιος

Συνημμένα

Τροποποιημένος Κατάλογος Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Πρόσκλησης ΑΜΘ86.

Τροποποιημένος Κατάλογος Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Πρόσκλησης ΑΜΘ86

Α. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

1. Οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν κλεισμένες τις χρήσεις 2017 και 2018. Η προκήρυξη αναφέρει κλεισμένες χρήσεις και όχι πλήρεις κλεισμένες χρήσεις. Είναι επιλέξιμη μια επιχείρηση που ιδρύθηκε εντός του 2017;

Απάντηση: Επιχειρήσεις που έχουν ιδρυθεί εντός του 2017 και έχουν κλείσει τη χρήση του 2017 είναι επιλέξιμες για τη Δράση.

2. Υφιστάμενο ξενοδοχείο Β' Κατηγορίας (2 αστέρια) 16 Δωματίων και 32 κλινών θέλει να μετατραπεί σε τουριστικό Κατάλυμα Ενοικιαζόμενων Διαμερισμάτων 4 κλειδιών με 10 δωμάτια και 34 κλινών. Αυξάνει την δυναμικότητα του και θεωρητικά αναβαθμίζει κατηγορία (από 2 αστέρια γίνεται 4 κλειδιά). Είναι επιλέξιμη από το πρόγραμμα η αλλαγή κατηγορίας από Κύριο Τουριστικό κατάλυμα (ξενοδοχείο) σε βοηθητικό Τουριστικό κατάλυμα (Ενοικιαζόμενα δωμάτια);

Απάντηση: Κάθε προτεινόμενη αλλαγή θα πρέπει να εντοπίζεται εντός της ίδιας κατηγορίας δραστηριότητας δηλαδή εντός της κατηγορίας 'Κύρια Ξενοδοχειακά Καταλύματα' ή εντός της κατηγορίας 'Μη κύρια Ξενοδοχειακά Καταλύματα'

3. Επιχείρηση που λειτουργούσε ως ατομική έως τον 5/2018 και τον 6/2018 μετατράπηκε σε ΙΚΕ, θεωρείται υφιστάμενη επιχείρηση για τη Δράση;

Απάντηση: Σε αυτήν την περίπτωση δεν πρόκειται για κατά νόμο συνέχιση της ίδιας επιχείρησης καθώς η ΙΚΕ που ιδρύθηκε τον 6/2018 θεωρείται νέα επιχείρηση. Συνεπώς, δεν πληροί την τυπική προϋπόθεση : να έχουν κλεισμένες τις διαχειριστικές χρήσεις του 2017 και 2018

4. Η μετεγκατάσταση της επιχείρησης θεωρείται αρχική επένδυση ώστε να είναι επιλέξιμη για τη Δράση;

Απάντηση (τροποποιημένη): Η μετεγκατάσταση της επιχείρησης χωρίς να προκύπτει η αρχική επένδυση δεν πληροί τις προϋποθέσεις σύμφωνα με την πρόσκληση της Δράσης.

Αναλυτικότερα, αρχική επένδυση νοείται:

α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης.

ή

β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης.

Αρά όταν υπάρχει μετεγκατάσταση επιχειρηματικής δραστηριότητας προκειμένου να είναι επιλέξιμη θα πρέπει να πληρείται η προϋπόθεση του σημείου 16 του αρ. 14 του Καν. 651/2014 (όπως η μετεγκατάσταση ορίζεται στο σημείο 61.α (1084/2017 τροποποίηση του 651) του αρ. του αρ. 2 του ιδίου Καν. ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να αποτελεί αρχική επένδυση.

Β. ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

5. Στο Κριτήριο Βαθμολόγησης 7 αναφέρεται ότι η βαθμολόγηση του Αξιολογητή θα βασισθεί και στην «πλήρη ανάλυση των προδιαγραφών και τεκμηρίωσης του κόστους των δαπανών», ενώ στα δικαιολογητικά της υποβολής (Παράρτημα 2 – σημείο 16) αναφέρεται ότι θα πρέπει να υποβληθούν «Ενδεικτικές Προσφορές, Προτιμολόγια κ.α., για τις δαπάνες του άρθρου 14 του Κανονισμού (κατηγορία δαπανών Α.2.1 και Α.2.2)

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

που ξεπερνούν τα 10.000€». Το υποβαλλόμενο ερώτημα αφορά α) εννοείται από την Προκήρυξη ότι δεν πρέπει να υποβληθούν προσφορές, παρά μόνον για τις δαπάνες της κατηγορίας δαπανών Α.2.1 και Α.2.2, που ξεπερνούν τα 10.000€; και β) μπορεί (κι αν μην οφείλει) η υποβολή να περιλαμβάνει προσφορές για όλες τις δαπάνες (ακόμη και για αυτές της κατηγορίας Α.2.1. και Α.2.2. κάτω των 10.000€), έτσι ώστε να τύχει ανάλογης βαθμολόγησης (τεκμηρίωση, ανάλυση, ρεαλιστικότητα);

Απάντηση: Σύμφωνα με την Πρόσκληση της Δράσης και το Παράρτημα 2 πρέπει να προσκομισθούν ενδεικτικές Προσφορές, Προτιμολόγια κ.α., για τις δαπάνες του άρθρου 14 του Κανονισμού (κατηγορία δαπανών Α.2.1 και Α.2.2) που ξεπερνούν τα 10.000€, δηλαδή μόνο για τις κατηγορίες Α.2.1 και Α.2.2. Δύναται να προσκομισθούν αντίστοιχα δικαιολογητικά και για τις άλλες κατηγορίες δαπανών προς τεκμηρίωση κατά τη κρίση του δικαιούχου χωρίς όμως να είναι απαιτητά.

6. Τι είδους φορολογική ενημερότητα γίνεται αποδεκτή στο Παράρτημα 2: Απαιτούμενα δικαιολογητικά κατά την υποβολή της πρότασης;

Απάντηση: Η φορολογική ενημερότητα θα πρέπει να είναι για κάθε νόμιμη χρήση εκτός εισπραξής και εκτός μεταβίβασης ακινήτου ή βεβαίωση οφειλών της επιχείρησης από την οποία να προκύπτει ότι δεν είναι υπόχρεη σε ανάκτηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής.

Γ. ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

7. Επιχείρηση διαθέτει και θα υλοποιήσει επένδυση σε επιλέξιμους ΚΑΔ, οι οποίοι – κατά περίπτωση – είτε περιλαμβάνονται είτε όχι στον RIS3. Η βαθμολόγηση του σχετικού κριτηρίου, θα είναι με βάση αυτούς που περιλαμβάνονται ή με βάση αυτούς που δεν περιλαμβάνονται στον RIS3; Θα υπάρχει κάποια 'αναλογική' βαθμολόγηση με βάση το πλήθος των αντίστοιχων ΚΑΔ;

Απάντηση: Επενδυτικό σχέδιο που περιλαμβάνει έστω έναν επιλέξιμο ΚΑΔ επένδυσης εξυπηρετεί την στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) και οι στόχοι του επιχειρηματικού σχεδίου συμβάλλουν στην εξυπηρέτηση έξυπνης εξειδίκευσης τίθεται ο βαθμός 10.

Δ. ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

8. Πως υπολογίζεται η το 60% της Ιδιωτικής συμμετοχή που αποτελεί κριτήριο ένταξης στη Δράση;

Απάντηση (τροποποιημένη): Ο υπολογισμός του 60% της Ιδιωτικής Συμμετοχής προκύπτει αν από το Συνολικό προϋπολογισμό αφαιρέσουμε την αναλογούσα Δημόσια Δαπάνη. Για παράδειγμα: Έστω μικρή επιχείρηση υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο με αιτούμενο Π/Υ 600.000€

Το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει δαπάνες της κατηγορίας Α, συνολικού ποσού 480.000€, με ποσοστό ενίσχυσης 55% και της κατηγορίας Γ, συνολικού ποσού 120.000€, με ποσοστό ενίσχυσης 50%.

Συνεπώς, για την κατηγορία Α η ιδιωτική συμμετοχή αποτελεί το 45% ήτοι 216.000€ και Δημόσια Δαπάνη 55% ήτοι 264.000€. Ομοίως για την κατηγορία Γ, η ιδιωτική συμμετοχή αποτελεί το 50% ήτοι 60.000€ και Δημόσια Δαπάνη 50% ήτοι 60.000€.

Συνολικός Π/Υ :		600.000€
Δημόσια Δαπάνη (Α)		324.000€
55% των 480.000€	264.000€	
Δημόσια Δαπάνη (Β)		276.000€
50% των 120.000€	60.000€	
Ιδιωτική συμμετοχή (Α)		276.000€
45% των 480.000€	216.000€	
Ιδιωτική συμμετοχή (Β)		276.000€
50% των 120.000€	60.000€	

Η απαιτούμενη εξασφάλιση του 60% της Ιδιωτικής συμμετοχής προκύπτει από το σύνολο της Ιδιωτικής συμμετοχής 276.000€ * 0,6 = 165.600€.

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τεκμηριώνεται η ύπαρξη του 25% των επιλέξιμων δαπανών του άρθρου 14 Καν.651/2014 είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης η οποία να είναι ελεύθερη από κάθε μορφής κρατική στήριξη.

9. Δύναται ο λογαριασμός κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής ενός εταίρου/μετόχου/επαγγελματία να περιλαμβάνει συνδικαιούχους;

Απάντηση (τροποποιημένη): Η κάλυψη της ίδιας συμμετοχής μπορεί να γίνει μέσω τραπεζικών διαθέσιμων από λογαριασμό στον οποίο εκτός από τον δικαιούχο υπάρχουν και άλλοι συνδικαιούχοι.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τεκμηριώνεται η ύπαρξη του 25% των επιλέξιμων δαπανών του άρθρου 14 Καν.651/2014 είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης η οποία να είναι ελεύθερη από κάθε μορφής κρατική στήριξη.

10. Ο συνδυασμός κάλυψης ιδίων κεφαλαίων επιτρέπεται;

Απάντηση: Σύμφωνα με την Πρόσκληση της Δράσης, επιτρέπεται ο συνδυασμός Ιδίων κεφαλαίων και Δανείου και όχι ο συνδυασμός των τρόπων κάλυψης Ιδίων κεφαλαίων.

E. ΚΑΔ

11. Υφιστάμενη επιχείρηση με επιλέξιμο ΚΑΔ, θέλει να κάνει νέα δραστηριότητα επιλέξιμο ΚΑΔ. Η νέα δραστηριότητα θα είναι τελείως διαφορετική. πχ. Επιχείρηση χονδρεμπόριου, επιθυμεί την επέκταση της με εγκατάσταση παραγωγικής μονάδα επιλέξιμου ΚΑΔ ή Υφιστάμενη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στο χώρο κοπής και επεξεργασίας μαρμάρων και επιθυμεί την επέκταση της σε τουριστικό κάδο επιλέξιμου ΚΑΔ. Είναι επιλέξιμη;

Απάντηση (τροποποιημένη): Δεν είναι επιλέξιμο για τη Δράση επιχειρηματικό σχέδιο στο οποίο η επιχείρηση επιθυμεί να δραστηριοποιηθεί σε εντελώς διαφορετικό κλάδο από αυτόν δραστηριοποιείται ήδη. Επιλέξιμα είναι τα επιχειρηματικά σχέδια τα οποία αφορούν επέκταση της παραγωγικής τους μονάδας εντός του ίδιου ή συναφούς κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται, σύμφωνα με την πρόσκληση της δράσης (*Πρώτη (1^η) τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής επενδυτικών σχεδίων με τίτλο «Ενίσχυση για τον εκσυγχρονισμό- αναβάθμιση υφιστάμενων επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα σε τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (Δράση 3δ.5-6.1)» στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανατολική Μακεδονία και Θράκη» 2014-2020*).

12. Υφιστάμενη επιχείρηση διαθέτει επιλέξιμο ΚΑΔ, αλλά ταυτόχρονα διαθέτει και έναν μη επιλέξιμο ΚΑΔ. Μπορεί να υποβάλλει στη Δράση ή θα πρέπει να διαγράψει τον μη επιλέξιμο ΚΑΔ πριν την αίτηση της στη δράση;

Απάντηση: Η δραστηριοποίηση της επιχείρησης και σε μη επιλέξιμους για την δράση ΚΑΔ δεν καθιστά την επιχείρηση μη επιλέξιμη. Εφόσον τηρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις της Πρόσκλησης και διαθέτει επιλέξιμο ΚΑΔ πριν την δημοσίευση της προκήρυξης, τότε είναι επιλέξιμη με την τήρηση των προϋποθέσεων που αναφέρονται στη σελ. 24 περί διακριτής παρακολούθησης και σαφούς διαχωρισμού των δραστηριοτήτων. Σε κάθε περίπτωση, η επένδυση θα πρέπει να αφορά τον/τους επιλέξιμους ΚΑΔ επένδυσης. Ωστόσο, η νόμιμη συνολική λειτουργία της επιχείρησης αποτελεί αντικείμενο αξιολόγησης και ελέγχου.

13. Υφιστάμενη μεταποιητική επιχείρηση διαθέτει επιλέξιμο ΚΑΔ μεταποίησης αλλά ενδιαφέρεται να δραστηριοποιηθεί σε διαφορετικό ΚΑΔ μεταποίησης με στόχο την παραγωγή νέων προϊόντων. Πότε πρέπει να προσθέσει τον εν λόγω ΚΑΔ;

Απάντηση: Η επιχείρηση θα πρέπει να διαθέτει τον ΚΑΔ της επένδυσης, πριν την πρώτη εκταμίευση της επιχορήγησης.

14. Υφιστάμενη επιχείρηση που δεν διαθέτει τον επιλέξιμο ΚΑΔ πριν την ημερομηνία προκήρυξης του προγράμματος αλλά θα τον αποκτήσει πριν την υποβολή πρότασης, είναι επιλέξιμη;

Απάντηση: Η εν λόγω επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμη καθώς σύμφωνα με την Πρόσκληση της Δράσης, δικαιούχοι είναι οι επιχειρήσεις που μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της προκήρυξης της δράσης διαθέτουν τουλάχιστον έναν από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14: «ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΙΜΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)»

ΣΤ. ΔΑΠΑΝΕΣ

15. Τι θεωρείται «θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης» για ένα υφιστάμενο ξενοδοχείο ώστε να θεωρείται αρχική επένδυση;

Απάντηση (τροποποιημένη): Θεμελιώδης αλλαγή εξολοκλήρου της παραγωγικής της διαδικασίας υφιστάμενης εγκατάστασης: Αφορά σε θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας μιας υφιστάμενης εγκατάστασης μέσα από την εφαρμογή μιας θεμελιώδους καινοτομίας διαδικασίας (οριζόμενης κατ' αντιδιαστολή με τη υφιστάμενη παραγωγική ρουτίνα της).

16. Υφιστάμενη Επιχείρηση κάνει επέκταση σε οικόπεδο διαφορετικό από αυτό είναι εγκατεστημένη εντός Περιφέρειας ΑΜΘ, είναι επιλέξιμη για τη Δράση;

Απάντηση: Η εν λόγω επιχείρηση μπορεί να υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο σε διαφορετικούς τόπους, εφόσον αυτοί αποτελούν υποκαταστήματα της και βρίσκονται εντός της Περιφέρειας ΑΜΘ.

17. Υφιστάμενη επιχείρηση εντός της Περιφέρειας ΑΜΘ θέλει να δημιουργήσει υποκατάστημα εκτός της ΑΜΘ και να επιδοτηθεί για αυτό, είναι επιλέξιμο για την Δράση;

Απάντηση: Το εν λόγω επιχειρηματικό σχέδιο δεν είναι επιλέξιμο για τη Δράση. Οι τόποι υλοποίησης της επένδυσης, για τους οποίους η υφιστάμενη επιχείρηση πρόκειται να υποβάλλει στη Δράση, θα πρέπει να χωροθετούνται αποκλειστικά στην Περιφέρεια ΑΜΘ.

18. Είναι επιλέξιμη δαπάνη η θερμομόνωση υφιστάμενου κτιρίου της επιχείρησης σε επενδυτικό σχέδιο που θα αφορά αγορά μηχανολογικού εξοπλισμού για αύξηση δυναμικότητας;

Απάντηση: Η θερμομόνωση υφιστάμενου κτιρίου της επιχείρησης δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη καθώς δεν εμπίπτει σε καμία από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στον ορισμό της αρχικής επένδυσης προκειμένου η εν λόγω επένδυση να χαρακτηριστεί αρχική. Όταν πρόκειται για αρχική επένδυση σε υφιστάμενη επιχείρηση, επιλέξιμες δαπάνες είναι μόνο αυτές που αφορούν την «αρχική επένδυση» και όχι οι δαπάνες εκσυγχρονισμού (π.χ. ανακαίνιση, αντικατάσταση εξοπλισμού) των υφιστάμενων υποδομών της επιχείρησης. (βλ. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ σελ.11)

19. Μεταποιητική επιχείρηση ενδιαφέρεται να προχωρήσει σε επέκταση των κτιριακών της υποδομών, μέσω της προσθήκης επιπρόσθετου χώρου αποθήκευσης και συσκευασίας προϊόντων. α) Μπορεί το επενδυτικό σχέδιο να περιλαμβάνει μόνο κτιριακές υποδομές; β) με επενδυτικό σχέδιο μόνο με κτιριακές δαπάνες μπορεί η διαθεσιμότητα χώρου να θεωρηθεί προσδιοριστικός παράγοντας αύξησης της δυναμικότητας;

Απάντηση: α) Για την εν λόγω επιχείρηση, το επιχειρηματικό σχέδιο μόνο με κτιριακές υποδομές κρίνεται επιλέξιμο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πρόσκληση της Δράσης. β) Δύναται να θεωρηθεί προσδιοριστικός παράγοντας η διαθεσιμότητα χώρου μόνο και εφόσον η επιπλέον δυναμικότητα είναι υπαρκτή. (βλ. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ σελ.11, "αρχική επένδυση")

20. Σύμφωνα με την Πρόσκληση, η αρχική επένδυση αφορά και στη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή. Πως θα γίνει η πιστοποίηση του νέου προϊόντος κατά την υποβολή και κατά την πιστοποίηση, η αλλαγή του Κωδικού Δραστηριότητας αποτελεί έναν τέτοιο τρόπο;

Απάντηση: Κατά την υποβολή του Επενδυτικού σχεδίου αλλά και κατά την πιστοποίηση θα υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση (θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής) από αρμόδιο μηχανικό με καταγραφή του παραγωγικού εξοπλισμού (μηχανημάτων), και των παραγόμενων προϊόντων.

Επισημαίνεται ότι, στον τελικό έλεγχο θα πρέπει να εκδοθεί νέα άδεια λειτουργίας στην οποία να περιέχεται η ισχύς των νέων μηχανημάτων παραγωγής/συσκευασίας. Η αλλαγή/προσθήκη νέου ΚΑΔ δεν είναι υποχρεωτική, καθώς προκύπτει ανάλογα με την φύση της νέας παραγωγικής διαδικασίας.

21. Υφιστάμενο ξενοδοχείο θέλει να προβεί σε ανέγερση νέων ενοικιαζόμενων δωματίων. Δύναται ένα μέρος του επιχειρηματικού σχεδίου να αφορά και το υφιστάμενο ξενοδοχείο ή θα πρέπει να αφορά αποκλειστικά μόνο την αρχική επένδυση;

Απάντηση: Για να θεωρηθεί αρχική επένδυση το μέρος του επιχειρηματικού σχεδίου που αφορά στο υφιστάμενο ξενοδοχείο, θα πρέπει οι δαπάνες αυτές να αφορούν σε επέκταση δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης (πχ. αύξηση δυναμικότητας) ή θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας της εν λόγω υφιστάμενης τουριστικής μονάδας (πχ νέες υπηρεσίες, αύξηση αστεριών, κλειδιών). Σε κάθε περίπτωση, η "αρχική επένδυση" θα πρέπει να τεκμηριώνεται κατά την υποβολή του επιχειρηματικού σχεδίου, αποτελεί σημείο ελέγχου κατά την αξιολόγηση της πρότασης και δεν μπορεί εκ των προτέρων να απαντηθεί.

22. Δύναται να πιστοποιηθούν κτιριακές δαπάνες σε μέρος κτιρίου υφιστάμενης επιχείρησης που ήταν αυθαίρετο αλλά νομιμοποιήθηκε;

Απάντηση: Εφόσον το αυθαίρετο τμήμα του υφιστάμενου κτιρίου έχει νομιμοποιηθεί, δύναται να πιστοποιηθούν κτιριακές δαπάνες και στο μέρος του κτιρίου αυτό, δεδομένου ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της Πρόσκλησης (όπως αρχική επένδυση, χαρακτηρισμός κινήτρου, κλπ.).

23. Τι εννοούμε με τον όρο "Δεν είναι επιλέξιμες εργασίες επισκευών & συντήρησης";

Απάντηση: Σύμφωνα με τη Δράση, το επενδυτικό σχέδιο δε θα πρέπει να αφορά σε επισκευή/συντήρηση των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού, αλλά σε αρχική επένδυση της υφιστάμενης επιχείρησης. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Κανονισμό 651/2014 ως επιλέξιμες δαπάνες νοούνται οι δαπάνες για την απόκτηση πάγιων στοιχείων. Οι εργασίες επισκευών και συντήρησης θεωρούνται δαπάνες εξόδων για την επιχείρηση. (βλ. ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ, "Αρχική επένδυση" σελ. 11).

24. Αιτήματα προσθήκης επιπλέον ΚΑΔ, στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΙΜΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)».

Απάντηση: Σε συνέχεια τεκμηριωμένων αιτημάτων, εγκρίνεται η προσθήκη των ακόλουθων ΚΑΔ στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 14: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΙΜΟΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)», η οποία θα πραγματοποιηθεί κατά την 1^η Τροποποίηση της Πρόσκλησης.

35.30.21 Υπηρεσίες παροχής πάγου, συμπεριλαμβανομένου του πάγου για ψυκτικούς (δηλαδή για μη διατροφικούς) σκοπούς.

35.30.21.01 Παραγωγή παγακιών βρώσιμων, σε κύβους ή νιφάδες.

35.30.21.02 Παραγωγή πάγου μη βρώσιμου (περιλαμβανομένου του θρυμματισμένου πάγου), για ψύξη.

90.02.19.04 Επικουρικές υπηρεσίες του θεάματος (σκηνικών, φωτισμού, ηχητικού εξοπλισμού κλπ).

90.02.19.05 Υπηρεσίες ηχοληψίας.

90.02.19.10 Υπηρεσίες ηχητικής κάλυψης καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

25. Τι νοείται σύμφωνα με το θεσμικό της Δράσης «αρχική επένδυση»;

Απάντηση: Σε συνέχεια της επικοινωνίας με την ΕΥΚΕ, και λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό έγγραφο με ΑΠ:39045/ΕΥΚΕ548/05.04.18 διευκρινίζονται τα εξής:

Α. Ορισμοί Για τις περιφερειακές ενισχύσεις με το άρθ.2 του καν.651/2014 ορίζονται:

- Σημείο 41 «*περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις*»: *οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα*»

- Σημείο 49 «*αρχική επένδυση*»: *α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγοραστεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης·*

- Σημείο 50 «*ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα*»: *κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ)αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE — αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς.*

- Σημείο 51 «*αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα*»: *α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση· β) η απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγοραστεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν έχει σχέση με τον πωλητή, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με τη χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν στην επιχειρηματική εγκατάσταση πριν από την αγορά·*

Με το άρθρο 14 «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις» παράγραφος 3 ορίζεται ότι «*Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή*».

i) **Δημιουργία νέας εγκατάστασης:** Αφορά σε ίδρυση νέας αυτόνομης εγκατάστασης και δεν έχει να κάνει με απλή επέκταση παραγωγικής δυναμικότητας ή με θεμελιώδη αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας της υφιστάμενης εγκατάστασης ή με παραγωγή νέων προϊόντων στην υφιστάμενη εγκατάσταση.

ii) **Επέκταση δυναμικότητας υφιστάμενης εγκατάστασης:** Αφορά σε επέκταση της παραγωγικής δυναμικότητας της υφιστάμενης εγκατάστασης. Κατόπιν της επέκτασης η επιχείρηση είναι σε θέση να παράγει στην εγκατάστασή της μεγαλύτερη ποσότητα τουλάχιστον ενός προϊόντος από αυτά που ήδη παράγονται στην εγκατάσταση χωρίς να επέρχεται θεμελιώδης αλλαγή της παραγωγικής της διαδικασίας.

iii) **Διαφοροποίηση της παραγωγής για νέα προϊόντα υφιστάμενης εγκατάστασης:** Αφορά σε διαφοροποίηση της εκροής μιας παραγωγικής μονάδας με νέα προϊόντα, τα οποία δεν παράγονταν πριν την υλοποίηση της επένδυσης στη εγκατάστασή της.

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Επισημαίνεται ότι το «προϊόν» που οδηγεί στη διαφοροποίηση της παραγωγής δεν ορίζεται από τον ΣΤΑΚΟΔ στον οποίο κατατάσσεται η σχετική δραστηριότητα παραγωγής του, αλλά από τον αν παραγόταν στην εγκατάσταση πριν την υλοποίηση της επένδυσης.

Έτσι είναι πιθανό να προκύπτει διαφοροποίηση παραγωγής στην περίπτωση που η επιχείρηση πριν την επένδυση παράγαγε προϊόντα που εμπίπτουν σε έναν τετραψήφιο ΣΤΑΚΟΔ και με την υλοποίηση της επένδυσης αποκτά τη δυνατότητα να παράγει για πρώτη φορά ένα νέο προϊόν, το οποίο εμπίπτει και αυτό στον ίδιο τετραψήφιο ΣΤΑΚΟΔ. Για παράδειγμα η επιχείρηση παράγαγε σούπες που εμπίπτουν σε δραστηριότητα με ΣΤΑΚΟΔ 10.89 Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής π.δ.κ.α. και με την υλοποίηση της επένδυσης αποκτά παραγωγικό εξοπλισμό και τεχνογνωσία (πάγια και άυλα στοιχεία ενεργητικού) για την παραγωγή τεχνητού μελιού, το οποίο αντιστοιχεί στην ίδια δραστηριότητα ΣΤΑΚΟΔ.

Επίσης, αν η δραστηριότητα για την παραγωγή του νέου προϊόντος εμπίπτει σε διαφορετικό τετραψήφιο ΣΤΑΚΟΔ από αυτούς που αντιστοιχούσαν στις δραστηριότητες της εγκατάστασης πριν την υλοποίηση της επένδυσης τότε και στην περίπτωση αυτή η παραγωγή του νέου προϊόντος θεωρείται διαφοροποίηση της παραγωγής της υφιστάμενης εγκατάστασης για νέα προϊόντα.

iv) Θεμελιώδης αλλαγή εξολοκλήρου της παραγωγικής της διαδικασίας υφιστάμενης εγκατάστασης: Αφορά σε θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας μιας υφιστάμενης εγκατάστασης μέσα από την εφαρμογή μιας θεμελιώδους καινοτομίας διαδικασίας (οριζόμενης κατ' αντιδιαστολή με τη υφιστάμενη παραγωγική ρουτίνα της).

Η απλή αντικατάσταση μεμονωμένων παγίων ή / και άλλων στοιχείων ενεργητικού, που δε συνεπάγεται θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της διαδικασίας παραγωγής συνιστά επένδυση αντικατάστασης και δε θα μπορούσε να είναι επιλέξιμη δαπάνη προς ενίσχυση με το καθεστώς των περιφερειακών ενισχύσεων.

Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με την παράγραφο 23, του Άρθρου 2, του ΕΚ **651/2014**, ως «έναρξη των εργασιών», ορίζεται: *το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.*

26. Σε περίπτωση υποβολής αιτήματος αλλαγής χρηματοδοτικού σχήματος για κατάργηση δανεισμού (ως μέσο κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής κατά την υποβολή της πρότασης) και την απόδειξη κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής με αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, ποια ημερομηνία θα λαμβάνεται υπόψη από τον ΕΦ κατά την εξέταση του αιτήματος για την εν λόγω απόδειξη;

Επίσης, είναι αποδεκτός τρόπος η απόδειξη κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής με χρηματικά διαθέσιμα σε λογαριασμούς των φυσικών προσώπων/εταίρων;

Απάντηση: Η ημερομηνία καταβολής/αύξησης μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής θα πρέπει να είναι προγενέστερη του αιτήματος τροποποίησης. Το αίτημα θα πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως αυτά αναφέρονται στην Πρόσκληση ανάλογα με τη Νομική Μορφή κάθε επιχείρησης.

Κατά την πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, η κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής αποδεικνύεται μόνο με τους κάτωθι τρόπους:

i. Για κεφαλαιουχικές εταιρείες (Α.Ε. - Ε.Π.Ε. - Ι.Κ.Ε.) και για τις προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε, Ε.Ε.) **με καταβολή/αύξηση μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου αντίστοιχα.**

ii. Για τις ατομικές επιχειρήσεις με **την εξόφληση των παραστατικών**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα πρόσκληση.

27. Σε περίπτωση που επιχείρηση κατά την υποβολή της Αίτησης επέλεξε ως τρόπο κάλυψης της Ιδιωτικής Συμμετοχής τη λήψη μακροπρόθεσμου **Δανείου ή Αύξηση κεφαλαίου με χρήση μετρητών** αλλά κατά το στάδιο υλοποίησης του επενδυτικού της σχεδίου επιθυμεί να καλύψει το ποσό της Ιδιωτικής Συμμετοχής με **Μέσα Υπόλοιπα επαγγελματικών λογαριασμών**. Η αλλαγή αυτή είναι εφικτή;

Τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομισθούν για τις Βεβαιώσεις Μέσων Υπολοίπων επαγγελματικών λογαριασμών είναι τα δικαιολογητικά που αναγράφονται στην πρόσκληση;

Απάντηση: Δύναται ο δικαιούχος σε περίπτωση που δεν επιθυμεί να προχωρήσει σε λήψη δανείου ή Αύξηση κεφαλαίου με χρήση μετρητών, να προσκομίσει εναλλακτικά βεβαίωση μέσου υπολοίπου σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο παράρτημα 2, σημείο α/α 11Δ. Δηλαδή μπορεί να γίνει αποδεκτή η βεβαίωση μέσου υπολοίπου επαγγελματικού λογαριασμού κατά την περίοδο πριν την υποβολή αίτησης ένταξης της πρότασης.

28. Σε περίπτωση που στην υποβολή του 1^{ου} αιτήματος ενδιάμεσου ελέγχου δεν περιλαμβάνονται δαπάνες της κατηγορίας Α.1. «Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος», είναι υποχρεωτική η προσκόμιση των απαιτούμενων αδειών που θα εκδοθούν για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. άδεια δόμησης); Εάν είναι απαιτητές, ο Δικαιούχος υποχρεούται στην προσκόμισή τους πριν την παρέλευση του διαστήματος από την απόφαση ένταξης του μέχρι το υποχρεωτικό Αίτημα Επαλήθευσης-Πιστοποίησης, σύμφωνα με την Πρόσκληση, ή παρέχεται η δυνατότητα υποβολής του 1ου αιτήματος ενδιάμεσου ελέγχου εντός του διαστήματος αυτού, αλλά έκδοσης των αδειών μεταγενέστερα αυτού και σε κάθε περίπτωση πριν την καταβολή της ενίσχυσης;

Απάντηση: Οι απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. άδεια δόμησης) προκρίνεται να έχουν εκδοθεί μέχρι και την υποβολή του πρώτου αιτήματος ενδιάμεσου ελέγχου, εφόσον στο επενδυτικό σχέδιο υπάρχουν δαπάνες της σχετικής κατηγορίας.

Σε περίπτωση που κατά το 1ο αίτημα ενδιάμεσου ελέγχου ο δικαιούχος δεν αιτείται πιστοποίηση δαπανών που αφορούν την κατηγορία Α.1., μολονότι υφίστανται στο επενδυτικό σχέδιο, τότε δύναται να γίνει αποδεκτή η προσκόμιση της σχετικής αίτησης για την έκδοση της απαιτούμενης άδειας. Η σχετική άδεια θα πρέπει απαραιτήτως να προσκομιστεί με το αίτημα επαλήθευσης / πιστοποίησης κατά το οποίο ο δικαιούχος αιτείται κτιριακές δαπάνες.

Σημειώνεται ότι ένα επενδυτικό σχέδιο δεν δύναται να παραληφθεί ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό όταν το ποσοστό υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου αυτού κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση, είναι μικρότερο του 50% του αρχικώς εγκεκριμένου.

Σε κάθε περίπτωση, κατά την τελική επαλήθευση/πιστοποίηση εξετάζεται το ποσοστό υλοποίησης της επένδυσης ως προς τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες ώστε να μη μεταβάλλεται ουσιαστικά ο χαρακτήρας της επένδυσης κατά τρόπο που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της χρηματοδότησης.

Κατά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, η μη πραγματοποίηση μέρος των δαπανών δεν θα πρέπει να αλλοιώνει το χαρακτήρα του επενδυτικού σχεδίου, όπως αυτό αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε.

Σε διαφορετική περίπτωση, επιβάλλεται ολική δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση της χορηγηθείσας επιχορήγησης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

29. Δικαιούχος που έχει υποβάλει Αίτημα Προκαταβολής υποχρεούται πριν την παρέλευση του διαστήματος μέχρι το υποχρεωτικό Αίτημα Επαλήθευσης-Πιστοποίησης, σύμφωνα με την Πρόσκληση, να υποβάλει και 1ο αίτημα ενδιάμεσου ελέγχου;

Απάντηση: Δικαιούχος που έχει υποβάλει σχετικό Αίτημα και έχει λάβει Δημόσια Χρηματοδότηση με προκαταβολή υποχρεούται και στην υποβολή Ενδιάμεσου ή Τελικού Αιτήματος Καταβολής Ενίσχυσης πριν την παρέλευση του διαστήματος από την απόφαση ένταξης του μέχρι το υποχρεωτικό Αίτημα Επαλήθευσης-Πιστοποίησης, σύμφωνα με την Πρόσκληση.

30. Είναι δεκτή η έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας η οποία έχει εκδοθεί μεταγενέστερα των εργασιών;

Απάντηση: Η έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας με μεταγενέστερη ημερομηνία από την αρμόδια αρχή δύναται να γίνει αποδεκτή. Ωστόσο, θα πρέπει να έχει εκδοθεί μέχρι την ημερομηνία οριστικοποίησης της έκθεσης τελικής πιστοποίησης και παραλαβής πράξης (έργου) από τον ΕΦΕΠΑΕ, όπως και να ικανοποιούνται οι λοιπές απαιτήσεις επιλεξιμότητας δαπανών.

31. Ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού, που εκδίδεται από πληροφοριακό σύστημα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.) ότι για τις εργασίες που εκτελούνται δεν απαιτείται έγκριση από κάποιον φορέα, απαιτείται σε όλες τις περιπτώσεις; π.χ. τοποθέτηση κλιματιστικών, καμερών ασφαλείας, εσωτερικοί χρωματισμοί;

Απάντηση: Με βάση το **Νόμο 4759/2020 - ΦΕΚ 245/Α/9-12-2020**, για τις εργασίες για τις οποίες δεν απαιτείται Οικοδομική Άδεια ή Έγκριση Εργασιών Μικρής Κλίμακας Τροποποίηση του τίτλου και της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4495/2017, απαιτείται ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού, που εκδίδεται από πληροφοριακό σύστημα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.).

32. Για το χωρίο του Κεφ. 11.2 «ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ» της Πρόσκλησης:

Ύαλλαγή δαπάνης με νέα, για την οποία τεκμηριώνεται από τον Δικαιούχο κατά την υποβολή αιτήματος επαλήθευσης, σωρευτικά ότι:

1. εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες της επένδυσης,
2. εντάσσεται στην ίδια Κατηγορία Δαπανών,
3. έχει την ίδια Περιγραφή,
4. έχει την ίδια χρήση,
5. είναι επιλέξιμη,

δεν είναι τροποποίηση, δεν απαιτεί υποβολή σχετικού αιτήματος τροποποίησης, ενσωματώνεται στο αίτημα επαλήθευσης/πιστοποίησης και εξετάζεται απευθείας με αυτό, όπως διευκρινιστούν τυχόν αλλαγές ήσσονος σημασίας που μπορούν να ενσωματωθούν σε ένα αίτημα ελέγχου.

Απάντηση: Όταν οι δαπάνες εντάσσονται στην ίδια κατηγορία, είναι επιλέξιμες και αφορούν εργασίες, υπηρεσίες ή προϊόντα που εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό (π.χ. διαμόρφωση εσωτερικού χώρου, έπιπλα για τους χώρους αναμονής και διοίκησης της επιχείρησης, προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού κ.α.), με την προϋπόθεση ότι **δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας της κατηγορίας δαπάνης και κατ' επέκταση του επενδυτικού σχεδίου**, δύναται να ενσωματωθούν στο εκάστοτε αίτημα ελέγχου και να εξετασθούν απευθείας από τον ΕΦ, χωρίς να απαιτείται αίτημα τροποποίησης ΦΟΑ, ακόμη κι αν δεν έχουν επακριβώς την ίδια περιγραφή, αλλά με την προϋπόθεση ότι εξυπηρετούν τις ίδιες ανάγκες της επιχείρησης.

Να σημειωθεί ότι σε περίπτωση που υπολείπεται οικονομικό αντικείμενο με παράλληλη ολοκλήρωση φυσικού αντικείμενου, σύμφωνα με το διαμορφωμένο κατά την αξιολόγηση της ένταξης Τεχνικό Παράρτημα, τότε θα **μειώνεται** και το οικονομικό αντικείμενο στο ύψος της δαπάνης και δε δύναται το ποσό που υπολείπεται να αντιστοιχηθεί από νέα δαπάνη της ίδιας Κατηγορίας.

33. Στο χωρίο του Κεφ. 11.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ – ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΓΚΡΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ αναφέρεται:

«Η τροποποίηση στοιχείων του προϋπολογισμού, δεν περιλαμβάνει αυξομείωση ανά κατηγορία δαπάνης μεγαλύτερη του 30% του εκάστοτε εγκεκριμένου συνολικού προϋπολογισμού με την προϋπόθεση τήρησης των μεγίστων ορίων των δαπανών σύμφωνα με την παρούσα πρόσκληση».

Σύμφωνα με το Κεφ. 6.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ της Αναλυτικής Πρόσκλησης οι βασικές κατηγορίες δαπανών είναι οι εξής:

A/A ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

- A.1 Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος
- A.2 Εξοπλισμός

- A.3 Άυλα στοιχεία ενεργητικού
B.1 Δαπάνες συμβουλευτικής, υποστήριξης και καθοδήγησης
Γ.1 Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις

Ο υπολογισμός της αυξομείωσης προϋπολογισμού έως 30% αναφέρεται στη μεταφορά πόρων μεταξύ των βασικών κατηγοριών δαπανών, τηρουμένων πάντοτε των ανώτατων ορίων/ποσών επί του εκάστοτε Π/Υ των έργων, όχι όμως των υποκατηγοριών αυτών;

Απάντηση: Ο υπολογισμός της αυξομείωσης προϋπολογισμού έως 30% αναφέρεται στη μεταφορά πόρων μεταξύ των βασικών κατηγοριών δαπανών.

Η τροποποίηση και μεταφορά ποσών εντός της ίδιας κατηγορίας δαπανών αλλά σε υποκατηγορία αυτής δεν υπάγεται στον αυτό περιορισμό.

34. Το όριο του 30% που μπορεί να τροποποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο μέσω αιτήματος τροποποίησης ΦΟΑ αφορά αθροιστικά τα δύο ΦΟΑ ή εφαρμόζεται ως όριο ανά αίτημα;

Απάντηση: Το όριο του 30% που μπορεί να τροποποιηθεί μέσω ΦΟΑ ένα επενδυτικό σχέδιο ισχύει ως όριο ανά αίτημα

35. Η αρχική πρόταση της επένδυσης ήταν η ανέγερση νέας μονάδας ενοικιαζόμενων δωματίων κατηγορίας 3 κλειδιών, θέλουμε να κάνουμε αναβάθμιση της πρότασης και της συνολικής επένδυσης και να δημιουργήσουμε νέα ξενοδοχειακή μονάδα 3 αστέρων. Το Business plan και η φύση της επένδυσης δεν θα υποστούν σημαντικές αλλαγές. Η επένδυση θα είναι στο ίδιο ΑΦΜ όπως υποβλήθηκε η αρχική πρόταση και ως νέο υποκατάστημα της κεντρικής επιχείρησης. Παρόλα αυτά το προϊόν θα αναβαθμιστεί καθώς πλέον θα αφορά ξενοδοχείο και όχι για ενοικιαζόμενα δωμάτια και επίσης η υπεραξία που θα φέρει στη περιοχή θα βελτιωθεί.

Απάντηση: Εφόσον το επενδυτικό σχέδιο αφορά επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης τότε θα πρέπει το επενδυτικό σχέδιο να αφορά την ίδια κατηγορία υφιστάμενης δραστηριότητας, δηλαδή την κατηγορία "Κύρια Ξενοδοχειακά Καταλύματα" ή την κατηγορία "Μη κύρια Ξενοδοχειακά Καταλύματα".

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Κοινοποίηση (μόνο ηλεκτρονικά):

- Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) ΕΣΠΑ, easespa@m nec.gr
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων, stateaid_unit@m nec.gr
- Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, spa@m nec.gr
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής (ΕΥΣΕ), scos@m nec.gr
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ), siss@m nec.gr
- Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ), evssaap@m nec.gr
- Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ, sec.ops@m nec.gr
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων & Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ), hellaskps@m nec.gr
- Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων - Τμήμα Κατάρτισης ΠΔΕ, esubpde@m nec.gr
- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- Γραφείο Περιφερειάρχη ΑΜΘ, periferiarxis@pamth.gov.gr
- Γραφείο Εκτελεστικής Γραμματέως ΑΜΘ, ektelestikos@pamth.gov.gr
- Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών, gappy@pamth.gov.gr
- Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, dianap@pamth.gov.gr
- Περιφερειακό Επιστημονικό Συμβούλιο Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ), panmpots@pme.duth.gr, petrossoukouliias@gmail.com
- Επιμελητήρια Περιφέρειας ΑΜΘ (με την υποχρέωση ενημέρωσης των μελών τους)
- Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων (ΚΕΕ), keeuuhcci@uhc.gr, ebex@otenet.gr
- Εμπορικό – Βιομηχανικό Επιμελητήριο Ροδόπης, info@rodopicci.gr, proedros@rodopicci.gr
- Επαγγελματικό-Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Ροδόπης, info@everodopi.gr, gravanisanton@gmail.com
- Επιμελητήριο Δράμας, ccidrama@dramanet.gr
- Επιμελητήριο Έβρου, epimevro@otenet.gr, marketing@evroschamber.gr
- Επιμελητήριο Καβάλας, info@chamberofkavala.gr
- Επιμελητήριο Ξάνθης, ebex@otenet.gr
- Οικονομικό Επιμελητήριο – Περιφερειακό Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας, oeeam2@otenet.gr, oe2pt@oe-e.gr
- Οικονομικό Επιμελητήριο – Περιφερειακό Τμήμα Θράκης, oe1pt@oe-e.gr
- ΓΕΩΤΕΕ – Παράρτημα Ανατολικής Μακεδονίας, geoteeam@otenet.gr
- ΓΕΩΤΕΕ – Παράρτημα Θράκης, thraki@geotee.gr
- ΤΕΕ – Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας, teeam@tee.gr
- ΤΕΕ – Τμήμα Θράκης, tee thrace@tee.gr
- Φορείς επιχειρηματικότητας (με την υποχρέωση ενημέρωσης των μελών τους)
- Σύνδεσμος Εξαγωγέων, info@seve.gr, si@seve.gr
- Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ελλάδος, info@sbe.org.gr, i.stavrou@sbbe.gr, georgiou@sbbe.gr
- Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, info@sbbe.gr
- Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, info@sev.org.gr
- Σύνδεσμος Βιοτεχνικών-Βιομηχανιών Έβρου, info@sbbevros.gr
- Σύνδεσμος Βιοτεχνικών-Βιομηχανιών Ξάνθης, sbbx@otenet.gr
- Σύνδεσμος Βιομηχανιών-Βιοτεχνικών Ροδόπης, sbbnr@otenet.gr
- Σύνδεσμος Βιομηχανιών & Βιοτεχνών Ανατολικής Μακεδονίας, sbam1974@gmail.com
- Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΞΕΕ), info@grhotels.gr, info@alexbh.gr
- Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), info@sete.gr, thrachoteliers@otenet.gr, amitzalis@lucyhotel.gr
- Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ), gsevee@gsevee.gr, info@gsevee.gr, oebese@hotmail.gr
- Σύνδεσμος Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδος (ΣΕΠΕ), info@sepe.gr, ysirros@sepe.gr, pararidou@sepe.gr
- Ενδιάμεσο Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕ-ΠΑΕ), info@efepae.gr
- Υποκατάστημα ΕΦΕΠΑΕ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (ΕΦΕΠΑΕ ΑΜΘ), info@efepaeamth.gr

Εσωτερική Διανομή (μόνο ηλεκτρονικά):

- Προϊστάμενος ΕΥΔ
- Προϊστάμενοι Μονάδων Α, Β1, Β2 και Γ